

Ophanging vah de klok in de toren te Scheemda.

Augustus 1948.

CULTUURHISTORISCH CENTRUM

OLDAMBT

Jaarverslag

2016

Inhoud

Inleiding	2
Archieven	3
Musea	3
Publiek en informatie	4
Educatie	5
Architectuur en landschap	5
Platform	6
Jaarthema's	6
Carillon & toren	7
Rekening	8

Inleiding

Het Cultuurhistorisch Centrum Oldambt stelt zich ten doel de kennis van de geschiedenis te gebruiken om de inwoners van de regio een goed gevoel te geven over zichzelf en hun omgeving en bezoekers te verrassen. Hierbij zoekt het CHC Oldambt zo veel mogelijk de synergie van de samenwerking met andere partijen en kiest het voor een vraaggestuurde manier van werken.

Deze jaarrekening is geordend volgens de activiteiten die het Cultuurhistorisch Centrum Oldambt sinds jaren organiseert. De bekende onderwerpen: Archieven, Musea, Publiek en informatie, Educatie en Architectuur en landschap komen aan de orde. Het Carillon wordt apart besproken omdat het beheer hiervan uitgevoerd wordt op basis van een aparte overeenkomst met de gemeente Oldambt. Dit jaar zijn drie thema's toegevoegd: Heilsgeloof en communisme, Kunst en Armoede.

De samenwerking met andere erfgoedpartijen is in 2016 opnieuw uitgebreid. Daarmee draagt het CHC Oldambt bij aan de versteviging van het erfgoed in de regio en daarbuiten.

In de samenstelling van de stichting is een aantal zaken veranderd. Het bestuur is in 2016 uitgebreid met een nieuw lid, mevrouw A. Wolters. In de raad van toezicht is de plaats van vertrekkend lid, de heer Hoogerduin Stratingh, ingenomen door mevrouw E. Bulder.

M. B. Kruijswijk
Direkteur

I – Archieven

Beeldbank

Het aantal foto's op www.beeldbankgroningen.nl is toegenomen tot 7760 door het plaatsen van een grote collectie foto's uit de voormalige gemeente Beerta. In 2016 heeft het Cultuurhistorisch Centrum foto's geleverd voor Verhalen van Groningen, het tijdschrift Westerwalda en de voorbereiding van een tentoonstelling in 2017. De collectie foto's van de Winschoter fotograaf Tonnis Post is beschikbaar gesteld voor historisch onderzoek.

Digitale studiezaal

In 2016 zijn in totaal de ruim 7000 woningkaarten van Winschoten herordend en gescand. In 2017 zullen ze gepubliceerd worden en toegankelijk gemaakt in een op te zetten project volgens het bestaande principe van "Vele Handen". Dit is een landelijke website, die het mogelijk maakt om informatie toe te voegen aan scans van archiefstukken. Daardoor neemt de doorzoekbaarheid toe. De website maakt het mogelijk dat vrijwilligers de beschrijving via hun eigen computer kunnen doen.

Wettelijke archiefzorg

Het Cultuurhistorisch Centrum Oldambt draagt zorg voor de wettelijke archiefzorg voor de gemeente. De afspraken hierover zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Er is veel belangstelling geweest voor historisch onderzoek. Het CHC hielp 61 mensen met historisch onderzoek. Daarnaast ondersteunt het CHC 2 langdurige onderzoeken, die bedoeld zijn voor publicatie. Het eerste boek wordt in het najaar van 2017 verwacht.

In 2016 heeft het CHC tijdens een onderzoeksbegeleiding een schimmel ontdekt in het gemeentearchief. Het CHC heeft de gemeente geadviseerd over de omgang hiermee, zoals de Archiefwet dit voorschrijft. De zaak was in 2016 nog niet afgerond.

II – Musea

Digitaal museum

De samenwerking met Verhalen van Groningen (de verhalensite voor de hele provincie) is voortgezet. De verhalen hangen samen met het onderwijsproject, zoals het communisme. Daarnaast heeft het CHC (zoals genoemd bij de Beeldbank) foto's geleverd voor een aantal verhalen.

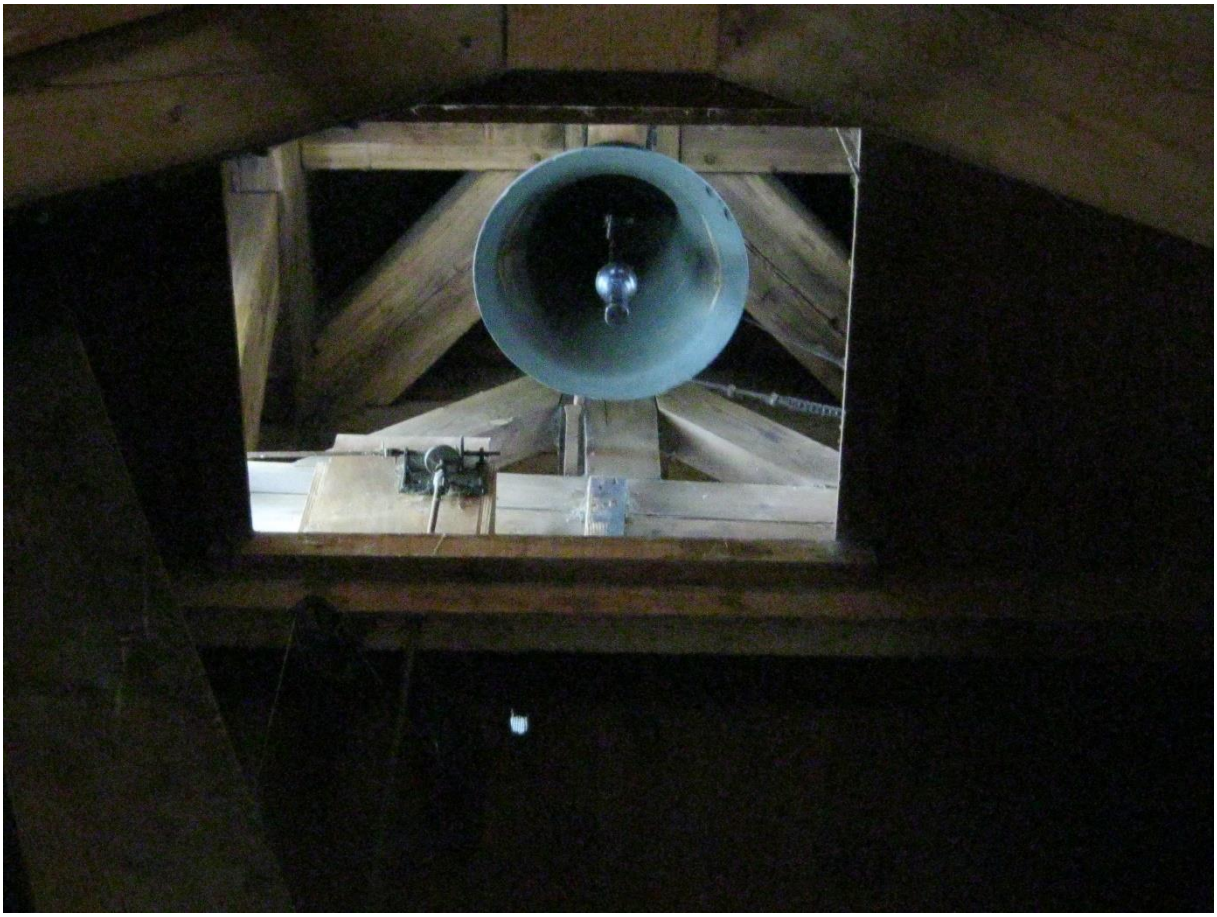
Exposities

In 2016 heeft het CHC ruimte geboden aan Stichting Manna 22, die huisvesting nodig had nadat zij hun vorige onderkomen moesten verlaten. Door deze samenwerking zijn er aanpassingen gedaan aan de ruimte van het CHC, die het mogelijk maakt tentoonstellingen te houden. Daarnaast heeft Stichting Nieuwolda panelen in bruikleen gegeven aan het CHC. In 2017 zullen de eerste tentoonstellingen worden gehouden.

III – Publiek en informatie

Historische brochures

De brochure, die in 2016 verschenen is, behandelt torens en klokken in gemeente Oldambt. In 2016 is uitgebreid onderzoek gedaan naar dit onderwerp, zowel in het archief in Winschoten als in kerkelijke archieven. Er zijn bijzondere verhalen ontdekt en in de brochure gepubliceerd.

Oldambt Historische Reeks

In de afgelopen jaren zijn vier delen verschenen in de Oldambt Historische Reeks. De reeks wordt gebruikt om op verzoek erfgoed vast te leggen of inmiddels geschreven verhalen of gedichten aan een groter publiek aan te bieden. De reeks is met nadruk een platform voor amateurhistorici. Het Cultuurhistorisch Centrum Oldambt ondersteunt op deze manier de geschiedschrijving in en over de regio.

In 2016 heeft de nadruk heeft gelegen op de brochure over torens en klokken. Daarom is er geen boek verschenen in de OHR.

IV - Educatie

Lezingen

Armoede – De verhalen van het Burgerlijk Armbestuur van Winschoten.

Bouwkunst – De bouw van arbeiderswoningen in het begin van de twintigste eeuw is het onderwerp van het boek '16 vierkante meter' van Joop Tilbusscher. Hij zal een lezing geven over zijn boek en met nadruk de verhalen uit de gemeente Oldambt (Beerta en Scheemda)

Classis archieven – De ontdekking van twee notulenboeken van een hervormde classis was de aanleiding voor een lezing van Jochem Abbes over de kerkgeschiedenis.

Graaf Adolf – De speurtocht van Lammert Doedens naar het stoffelijk overschot van Graaf Adolf, die omkwam in Heiligerlee was het onderwerp van de vierde lezing. In 2017 zal zeker meer duidelijkheid komen over dit onderzoek.

Verhalen van het Wad – In samenwerking met Stichting Verdronken Geschiedenis organiseerde het CHC een avond met korte lezingen over nieuwe onderzoeken naar de geschiedenis van het Wad. Uit het Oldambt waren er boeiende bijdragen over plaatsnamen en archeologisch onderzoek.

Erfgoededucatie

In samenwerking met de gemeente Oldambt, het Erfgoedhuis, Cultuurcliq, Bureau Elles Bulder en Ina Glazenborg, werkte het CHC aan een lijn van erfgoededucatie voor het basisonderwijs. Naast het standaardprogramma, werden op advies van het CHC drie onderwerpen aan het programma toegevoegd, het carillon van Winschoten, de Joodse geschiedenis van Winschoten en het communisme. Het CHC ondersteunde de onderzoekers bij het samenstellen van de lesbrief over het communisme en het carillon.

V – Architectuur & landschap

Open Monumentendag

Het CHC Oldambt organiseerde de Open Monumentendag in samenwerking met alle plaatselijke commissies in opdracht van de gemeente Oldambt. Ondanks onzekerheid over het voortbestaan van de landelijke organisatie, besloten de erfgoedbeheerders in het Oldambt door te gaan met de organisatie. Niet alle dorpen werden even goed bezocht, ondanks de fietsroute die langs een groot aantal monumenten liep.

Passend bij het thema, Ikonen en symbolen, waren de begraafplaatsen in Winschoten open om toelichting te geven op grafsymbolen.

VI Platform

Samenwerking erfgoedinstellingen

Erfgoedoverleg - Net als ieder jaar kwam het erfgoedoverleg twee keer samen. Dit jaar was niet alleen de Open Monumentendag het onderwerp van gesprek, maar ook de ontwikkelingen in het erfgoedonderwijs. De Stichting Oud Brandweermateriaal Winschoten heeft zich bij het overleg aangesloten.

Stadsgidsen - Het CHC is een samenwerking aangegaan met het gilde van de Stadgidsen in Winschoten. Aanleiding hiervoor was de constatering dat de middeleeuwse toren, na het vertrek van de VVV, dicht was in het toeristenseizoen. De toren is daardoor iedere vrijdag open geweest in de maanden juli en augustus. Het aantal bezoekers was ruim 100 personen. De stadsgidsen hebben daarnaast ondersteuning verleend bij de Open Torendag en de Open Monumentendag. In 2017 zullen de Stadsgidsen en het CHC de toren vaker open stellen.

Vier 5 mei - Op verzoek van gemeente Oldambt heeft het CHC Oldambt in het laatste kwartaal de coördinatie op zich genomen van de viering van Vier 5 mei. In de maand april en de eerste dagen van mei 2017 zal een groot aantal festiviteiten plaats vinden. T

Dag van de Oldambtster geschiedenis

Er bestond geen belangstelling bij de twee partners voor een vervolg op de Dag van de WesterwOLDambtster geschiedenis. Daarom is gekozen voor het terugkeren naar een Dag van de Oldambtster geschiedenis. In tegenstelling tot voorgaande jaren, was het evenement dit jaar veel matiger bezocht. Het weer, het thema van de dag en de locatie kunnen daaraan bijgedragen hebben

Het thema van de dag waarop het programma was afgestemd, was *Torens en klokken*, passend bij de nieuwe historische brochure. Tegelijk was de dag het officiële afscheid van de oude en de voorstellen van de nieuwe beiaardier.

Toch was er onder de standhouders wel veel belangstelling voor een herhaling in 2017.

VII – Jaarthema's

Met de jaarthema's wil het CHC meer structureel informatie verzamelen en presenteren over onderwerpen die de geschiedenis dicht bij de inwoners van de regio kan brengen. Er is gekozen voor drie thema's:

Heilsgeloof en communisme

De ondersteuning van de lesbrief over het communisme heeft bijgedragen aan meer aandacht voor dit onderwerp.

Kunst

De voorgenomen concerten van Goudappel en Cerfontaine zijn voorbereid in 2016 en zullen plaatsvinden in 2017. Het programma van de Klinker voor 2016 was al gevuld, waardoor het doorschuiven naar 2017 noodzakelijk werd. De concerten zullen multimediaal worden: muziek, oude foto's en filmmateriaal toegelicht door een inleider. Zo kunnen Oldambtster kennis maken met muziek die in hun eigen regio is gecomponeerd en samen de weg terug volgen in de levens van deze twee componisten die zoveel Oldambtsters hebben leren musiceren.

Armoede

Het CHC heeft intensief ondersteuning verleend aan het onderzoek naar het Burgerlijk Armbestuur in Winschoten. In 2017 zal het boek hierover verschijnen in het kader van het 40-jarig bestaan van Stichting Oud Winschoten.

VIII – Carillon & toren

In opdracht van de gemeente Oldambt beheert het Cultuurhistorisch Centrum het carillon. Dit houdt in dat het carillon regelmatig bespeeld wordt om te zorgen dat het in goede staat blijft. Om het carillon als bijzonder erfgoed te promoten, doen CHC en Carillon mee aan landelijke activiteiten, zoals de Open Torendag.

Ook in 2016 heeft het CHC in samenwerking met de beiaardier 6 zomerconcerten georganiseerd. Het eerste concert werd gegeven door Adolph Rots, die een toelichting gaf op zijn concert en elementen van beiaardmuziek aan de donateurs om hen te bedanken voor hun bijdragen. In 2006 kon het CHC de zomerconcerten organiseren met bijdragen van Wijkplatform Centrum en Sociëteit de Heerenzitting.

In 2016 heeft huidige beiaardier afscheid genomen. Voor hem in de plaats hebben wij een nieuwe beiaardier aangesteld: Vincent Hensen. Hij heeft per 1 januari het werk overgenomen van Adolph Rots.

2016		
	opbrengsten	kosten
Archieven/Beeldbank	€ 903,50	€ 9,94
Beheer CHC	€ 38.520,75	€ 2.094,46
Personeel	€ 2.100,00	€ 35.031,90
Activiteiten incl kasopbrengsten	€ 6.983,50	€ 838,50
Verkoop.	€ 827,75	€ 2.040,67
Carillon	*€ 7.500,00*	*€ 8.557,55*
Dag van de WOG	€ -	€ 250,00
Ol Graitje	€ 687,50	€ -
Rente jaar geboekt in nieuwe jaar	€ 68,51	
Rente vorig jaar geboekt in dit jaar	€ 314,76-	
Vorderingen/debiteuren	€ -2.900,00	
Crediteuren/Rekeningen die nog betaald moeten		€ -2.065,58
Eenmalige Bijdrage Carillon		
Verlies / **Winst**		**€ 7.619,31**
Totaaltelling	**€ 54.376,75**	**€ 54.376,75**

Balans							
Debet	***31-12-2014***	***31-12-2015***	***31-12-2016***	***Credit***	***31-12-2014***	***31-12-2015***	***31-12-2016***
Banksaldo	€ 65.612,73	€ 65.937,31	€ 74.753,80	Eigen vermogen	€ 23.614,76	€ 23.877,76	€ 19.571,39
Kassaldo	€ 859,64	€ 267,55	€ 151,05	Toevoeging winst	€ 263,00	€ -4.306,37	€ 7.619,31
Leningen / ug				Crediteuren	€ 2.534,11	€ 2.043,20	
Rente	€ 727,80	€ 314,76	€ 68,51	*Reserve Carillon*	*€ 7.788,30*	*€ 7.788,30*	*€ 12.177,09*
Vorderingen	€ 10.000,00	€ 2.900,00		*toe/afname carillon*		*€ 4.388,79*	***€ -1.057,55***
				molenbrochure reserverir	€ 2.000,00		
Debiteuren				Bankkosten		€ 22,38	
				Voorziening Continuiteit	€ 41.000,00	€ 35.605,56	€ 35.605,56
				Overlopende passiva			€ 0,01
	€ 77.200,17	€ 69.419,62	€ 74.973,36		€ 77.200,17	€ 69.419,62	€ 74.973,36

	2014	2015	2016	Begroting 2017	2014	2015	2016	Begroting 2017
	opbrengsten	opbrengsten	opbrengsten	opbrengsten	kosten	kosten	kosten	
Archieven/Beeldbank	€ 8.795,50	€ 16.271,00	€ 903,50	€ 1.000,00	€ 1.096,63	€ 824,02	€ 9,94	€ 100,00
Beheer CHC	€ 231,00	€ 23.566,76	€ 38.520,75	€ 40.000,00	€ 2.502,81	€ 4.363,57	€ 2.094,46	€ 4.000,00
Personeel	€ 2.675,65	€ 10.006,00	€ 2.100,00	€ 5.000,00	€ 38.770,66	€ 40.036,96	€ 35.031,90	€ 36.000,00
Projectgelden								
Subsidies niet projectgerelateerd	€ 23.106,00							
Activiteiten incl. kasopbrengsten	€ 815,89		€ 6.983,50	€ 7.000,00	€ 25,00	€ 2.531,05	€ 838,50	€ 4.000,00
Verkoop.	€ 3.663,80	€ 1.531,85	€ 827,75	€ 1.000,00		€ 2.549,35	€ 2.040,67	€ 2.000,00
Carillon	€ *861,70*	€ *16.940,00*	€ *7.500,00*	€ *6.750,00*	€ *4.495,00*	€ *12.551,21*	€ *8.557,55*	€ *6.900,00*
Dag van de WOG	€ 8.573,34	€ 634,88	€ -		€ 591,00	€ 5.460,16	€ 250,00	
Ol Graitje	€ 17.000,00	€ 1.320,50	€ 687,50		€ 28.365,47	€ 2.729,05	€ -	
Rente jaar geboekt in nieuwe jaar			€ 68,51	€ 10,00	€ -			
Rente vorig jaar geboekt in dit jaar			€ 314,76-					
Afschrijvingen								
Overige inkomsten/kosten	€ 1.393,69							
Vorderingen/debiteuren	€ 10.000,00	€ 2.900,00	€ -2.900,00		€ 1.007,00	€ 2.043,20	€ -2.065,58	
Crediteuren/Rekeningen die nog betaald moeten						€ 4.388,79		
Eenmalige Bijdrage Carillon					€ **263,00**		€ **7.619,31**	€ **7.760,00**
Verlies / **Winst**	€ **4.306,37**							
Totaaltelling	€ **77.116,57**	€ **77.477,36**	€ **54.376,75**	€ **60.760,00**	€ **77.116,57**	€ **77.477,36**	€ **54.376,75**	€ **60.760,00**

Voor 2017 is een klein tekort van € 1000,- gerealiseerd zoals uit voorlopige cijfers blijkt. De voorziening continuiteit is getroffen om bij stopzetten subsidies toch lopende verplichtingen/tentoonstellingen te kunnen afronden.